SP.
Min. E. Suchocka-Roguska
01.06.2010

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz

Warszawa, dnia 31 maja 2010 r.

Pan
Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów

KBF-4100-15-01/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

[illegible] Panie Ministrze

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – skontrolowała Ministerstwo Finansów w zakresie realizacji w 2009 r. zbiorczych dochodów i wydatków budżetu państwa, planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i państwowych funduszy celowych oraz w zakresie rozdysponowania dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 28 maja 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

1. Z ustaleń kontroli wynika, że kwoty dochodów, wydatków i deficytu przedstawione w „Sprawozdaniu Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.” stanowią sumę kwot wykazanych w sprawozdaniach budżetowych dysponentów poszczególnych części.
2. W 2009 r. uległa poprawie relacja dochodów do wydatków budżetu państwa. Dochody budżetu państwa umożliwiły sfinansowanie 92,0% wydatków, podczas gdy w 2008 r. relacja ta wynosiła 91,2%. Deficyt budżetu państwa, planowany na 27,2 mld zł, wyniósł 23,8 mld zł i w porównaniu do 2008 r. był niższy o 2,1%. W ocenie NIK istotne znaczenie dla równoważenia budżetu państwa miały środki z Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych. Dochody z tego tytułu wyniosły 31,9 mld zł, a wydatki budżetu państwa podlegające zwrotowi 24,5 mld zł (nadwyżka 7,4 mld zł).

BIURO MINISTRA
Wpłynęło dnia
2010 -06- 01
BM19-6968/2010

BMJ2/15 2010/NIK/NP

01.06.2010

---

[1] Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

3. Dochody budżetu państwa w 2009 r. wyniosły 274.183,5 mln zł i były o 0,5% wyższe od kwoty zaplanowanej w znowelizowanej ustawie budżetowej. Na wysokie wykonanie prognozy dochodów wpływ miała przede wszystkim realizacja planowanych dochodów podatkowych. Były one wyższe od kwoty zaplanowanej o 9.066,5 mln zł, tj. o 4,4%, Nie uzyskano natomiast dochodów z ceł w kwocie 289,5 mln zł oraz dochodów ze środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi w wysokości 9.892,2 mln zł. Niewykonanie planu dochodów z budżetu UE wynikało z niższych od założonych potrzeb w zakresie środków z Unii Europejskiej. Ponadto w stopniu mniejszym niż zakładano wykorzystano te środki na równoważenie budżetu.

4. Wydatki budżetu państwa w 2009 r. wyniosły 298.028,5 mln zł. Były niższe od kwoty zaplanowanej w znowelizowanej ustawie budżetowej o 0,7%, a w porównaniu do 2008 r. wyższe o 7,2%. Znaczącym zmianom uległa struktura wydatków. Największy wzrost wydatków związany był ze zwiększoną absorpcją środków unijnych w zakresie perspektywy 2007–2013, zwiększeniem wydatków na obsługę długu krajowego i długu zagranicznego oraz z podwyższeniem polskiej składki do budżetu Unii Europejskiej.

5. Kontrola prawidłowości planowania i ewidencjonowania wydatków przeznaczonych na wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) wskazała na nieprawidłowości dotyczące ujęcia dokonanych wpłat w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej lub dokonywaniu wpłat, pomimo braku w nim planu wydatków. Dotyczyło to kwoty 1,1 mln zł, która została ujęta w § 401 *Wynagrodzenia osobowe pracowników* lub w § 402 *Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej*, zamiast § 414 *Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* oraz 2,0 mln zł, która wydatkowana była ż § 414, pomimo braku w nim planu wydatków. Nieprawidłowości te wynikały głównie z błędnej interpretacji pisma Ministerstwa Finansów[2] dotyczącego planowania wpłaty na PFRON, w którym wskazano, że wydatki te mogą zwiększać wydatki na wynagrodzenia, a w przypadku niezatrudnienia osób niepełnosprawnych powinny obciążyć te wydatki. Część dysponentów przyjęła to zalecenie jako nakazujące kwalifikowanie w ten sposób wydatków na PFRON, pomimo że w piśmie wyraźnie wskazano na obowiązywanie tej zasady w planowaniu budżetowym.

6. W 2009 r. przeciętne zatrudnienie w państwowej sferze budżetowej wyniosło 507.833 osoby i było niższe od planu po zmianach o 18.438 osób, tj. o 3,8%. Kwota wypłaconych wynagrodzeń stanowiła 24.203,3 mln zł i była niższa od planu po zmianach o 288,0 mln zł, tj. o 1,2%. W porównaniu do 2008 r. – 22.241,2 mln zł wynagrodzenia te wzrosły nominalnie o 8,8%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wyniosło 3.972,52 zł i w porównaniu do 2008 r. wzrosło o 4,9%.

7. Zobowiązania, według stanu na 31 grudnia 2009 r., wyniosły 3,4 mld zł i w porównaniu do roku 2008 uległy prawie trzykrotnemu zmniejszeniu. Zobowiązania wymagalne

---

[2] Pismo limitowe Nr BP6/414/97/2008/1333.

stanowiły 11,0% zobowiązań ogółem i wyniosły 0,4 mld zł. W ujęciu rocznym zobowiązania wymagalne zmniejszyły się prawie dwukrotnie. Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że w kwocie ogółem zobowiązań wymagalnych 98,6% stanowiły zobowiązania urzędów morskich w Gdyni i Szczecinie. Pomimo spłacenia w 2009 r. przez te urzędy zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości za rok 2004 w kwocie 72,9 mln zł (wraz z odsetkami w wysokości 56,2 tys. zł), nastąpił wzrost zobowiązań z tego tytułu w porównaniu do roku 2008 o 286,6 mln zł. Zobowiązania te powstały z tytułu niezapłaconego podatku od nieruchomości za grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi za lata 2002–2006. Wzrost kwoty zobowiązań wynikał z decyzji podatkowych wystawionych przez nowe – inne niż w latach poprzednich – jednostki administracyjne. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli problem zobowiązań wymagalnych powstałych w tych urzędach wymaga pilnego rozwiązania.

8. Rok 2009 był kolejnym rokiem, w którym kontynuowane były prace nad wdrażaniem budżetu zadaniowego. Z ustaleń kontroli wynika, że dysponenci nadal w sposób bardzo różnorodny przyjmowali i ustalali mierniki służące do oceny stopnia realizacji celów podzadań i ich wartości początkowe i końcowe. Ponadto, przepisy obowiązujące w 2009 r. nie nakazywały dysponentom środków budżetowych prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej w układzie zadaniowym. Zdaniem NIK w dalszych pracach nad wdrażaniem budżetu zadaniowego, należy zwrócić uwagę na określenie mierników dla podzadań i działań, a także ich wartości oraz wprowadzenia ewidencji wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym.

Zalecenie

Szczegółowe omówienie wyników kontroli zawierające uwagi, oceny i wnioski z wykonania budżetu państwa w 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła w informacjach, opracowanych odrębnie dla każdej części budżetu państwa oraz dla poszczególnych państwowych funduszy celowych i agencji rządowych. Uwagi i wnioski w zakresie wykonania budżetu państwa zostaną zawarte w analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 r., która zostanie przekazana odrębnie.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Ministra o informację o sposobie wykorzystania przedstawionych uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.

Z poważaniem